

Португалія: Інформація для осіб без громадянства та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають з України

European
Network on
Statelessness

Координаційний центр ЄМБ (Європейська Мережа з питань Безгромадянства): [Португальська Рада Біженців](#)

Останнє оновлення: 12 квітня 2024

Ця інструкція надає інформацію по окремих країнам для апатридів та осіб під ризиком безгромадянства, які втікають від війни в Україні. Вона слугує джерелом інформації для тих, хто надає допомогу біженцям і постраждалим особам. Акцент зроблений на апатридах, та особах під ризиком безгромадянства, зокрема на особах без документів. Далі в тексті надаються посилання на загальну інформацію для біженців з України. Ми намагаємося регулярно оновлювати інформацію. Якщо ви володієте актуальною інформацією, будь ласка, напишіть нам на Ukraine.crisis@statelessness.eu. Джерелом наданої інформації є координаційний центр ЄМБ, якщо в тексті не вказано інакше.

1. ВИМОГИ ЩОДО НАДАННЯ ПРАВА НА В'ЇЗД І РЕЄСТРАЦІЯ

Детальніша інформація щодо апатридів не доступна. В'їзд на територію Португалії без паспорта або екстреного проїзного документа може бути можливим, проте не гарантованим. Особи, які мали міжнародний захист або іншу посвідку на постійне проживання в Україні, а також члени їхніх сімей, можуть подорожувати безпосередньо до Португалії. Крім того, члени сімей громадян України або бенефіціарів міжнародного захисту в Україні також мають право на тимчасовий захист у Португалії. З цією метою, особам, у яких немає біометричного паспорта, слід звернутися до посольства Португалії для виняткової видачі [екстреного проїзного документа](#) ("Título de Viagem Única" або "TVU"), щоб вони могли подорожувати безпосередньо до Португалії, однак інформація про те, як саме це буде втілюватися на практиці, відсутня. Особи, які бажають подати заяву про захист в Португалії, перебуваючи закордоном, можуть висловити власну зацікавленість заповнивши онлайн формуляр ([англійською мовою](#), а також доступна версія [португальською](#) та [українською](#) мовами). У формулярі також можливо зазначити, що особа не має документів.

Конкретна інформація щодо осіб без громадянства не повідомлялась.

[Європейська Комісія](#) підтверджує, що відсутність документів для виїзду за кордон або медичних документів (сертифікат про вакцинацію або тест на COVID-19) не має бути перешкодою для в'їзду в ЄС, поки триває криза в Україні.

З листопада 2023 року Прикордонна та Імміграційна Служба (SEF) та Вища Комісія з питань Міграції (ACM) були замінені новим органом з питань міграції та притулку: Агентство з питань Інтеграції, Міграції та Притулку (AIMA). AIMA також є структурою, відповідальною за запити/справи щодо тимчасового захисту в Португалії. Для отримання додаткової інформації про подорож до Португалії з України зверніться до [веб-сайту AIMA](#), [Порталу Португальських Громад](#) та [веб-сторінки Міністерства Юстиції](#) ([проте інформація тут може бути не завжди актуальною](#)).

Люди, які звертаються за тимчасовим захистом у Португалії, незалежно від того, чи є вони апатридами, чи ні, стикаються з різними проблемами, включаючи тривалий час очікування або відсутність відповіді на їхні заяви (особливо для негромадян України), труднощі з присвоєнням номеру соціального забезпечення, системи охорони здоров'я та фіскальних номерів, труднощі з виправленням персональних даних (ім'я та ін.) та відкликанням присвоєного статусу.

З листопада 2023 року прикордонні процедури застосовуються на регулярній основі до всіх осіб, які звертаються за міжнародним захистом. Особи, які звертаються за міжнародним захистом в національних аеропортах, систематично затримуються в центрах утримання і транзитних зонах аеропортів на період стадії прийняття до розгляду/прискореної процедури.

<p>Необхідні документи</p>	<ul style="list-style-type: none"> Систематичні прикордонні перевірки на сухопутних кордонах не проводяться <u>Апатриди та особи без документів</u>: інформація подана нечітко, конкретна інформація щодо осіб без громадянства відсутня; вони можуть виявити зацікавленість у поданні заяви про захист, навіть не маючи документів і можуть використовувати всі можливі засоби, щоб довести своє становище/походження. Однак інформація про те, як це відбувається на практиці, відсутня. <u>Дорослі</u>: біометричний паспорт або Екстрений Проїзний Документ, проте в'їзд й реєстрація також можливі і при відсутності цих документів <u>Діти</u>: відсутня специфічна інформація, яка стосується дітей без біометричного паспорта і/або запису в паспорті батьків
<p>В'їзд та реєстрація</p>	<ul style="list-style-type: none"> <u>Апатриди та особи без документів</u>: в'їзд без паспорта або без Екстреного Проїзного Документа через сухопутний кордон є можливим, проте не може гарантуватися; конкретна інформація щодо осіб без громадянства відсутня <u>Особи, яким надано міжнародний захист</u>: немає автоматичного визнання міжнародного захисту, наданого в Україні; можна в'їхати та подати заяву на тимчасовий захист, дотримуючись умов прийнятності З листопада 2023 року прикордонні процедури застосовуються на регулярній основі до всіх осіб, які звертаються за міжнародним захистом. Особи, які звертаються за міжнародним захистом в національних аеропортах, систематично затримуються в центрах утримання і транзитних зонах аеропортів на період стадії прийняття до розгляду/прискореної процедури <u>Діти без супроводу дорослих</u>: в'їзд дозволено; необхідно повідомити прикордонну поліцію для передачі дитини до компетентних органів захисту дітей; особи, які доглядають за дитиною без супроводу членів родини, повинні надіслати електронного листа на адресу childcare.ukraine@seg-social.pt або звернутися до Агентства з питань Інтеграції, Міграції та Притулку (AIMA) (див. контактну інформацію нижче в розділі 6)
<p>Документи, що видаються</p>	<ul style="list-style-type: none"> <u>Особи, які звертаються за тимчасовим захистом</u>: довідка про подачу заяви, яка надає заявнику право на доступ до базових послуг та інтеграційних заходів <u>Особи, які звертаються за міжнародним захистом</u>: заява, яка підтверджує перебування в Португалії на час розгляду процедури
<p>Статус в'їзду</p>	<ul style="list-style-type: none"> Відвідувач за правилами Шенгенської зони, одержувач тимчасового захисту або шукач притулку

2. СПОСОБИ ОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ

Португалія пропонує три форми захисту для осіб без громадянства або осіб з ризиком безгромадянства: статус біженця, додатковий захист і тимчасовий захист відповідно до законодавства ЄС. Коротку інформацію про ці види захисту наведено нижче в таблиці:

	Статус біженця	Додатковий захист	Тимчасовий захист
<p>Що це означає?</p>	<p>Захист відповідно до Женевської Конвенції 1951 року про Статус Біженців, як імплементовано</p>	<p>Додатковий захист, як імплементовано національним законодавством Португалії, для осіб, які не</p>	<p>Тимчасовий захист для осіб, які тікають від війни в Україні</p>

	національним законодавством Португалії	є біженцями згідно з Конвенцією 1951 року, але які не можуть повернутися до своєї країни внаслідок систематичного порушення прав людини або загрози заподіяння серйозної шкоди	
Чи можуть апатриди та/або особи без документів подати заяву?	Так	Так	Так, якщо вони відповідають прийнятим критеріям (зокрема, є бенефіціарами міжнародного захисту або еквівалентного національного захисту в Україні, які прибули з іншої країни і не можуть повернутися; є членами сімей вищезазначених осіб або громадянами України; постійно проживають в Україні) З грудня 2022 року, власники посвідки на тимчасове проживання або довгострокової візи з України більше не мають на це право
Де подати заяву?	У пункті прибуття до Агентства з питань Інтеграції, Міграції та Притулку (AIMA) або іншого поліцейського органу	Так само, як і в статусі біженця	Дорослі можуть подати заявку онлайн на сайті AIMA . Національні Центри Підтримки Інтеграції Мігрантів (CNAIM) були замінені на Lojas AIMA , однак незрозуміло, чи можна подавати туди запити на тимчасовий захист.
Процедура та права	Процедура : збір біометричних даних від 14 років; підтверджуючий документ, що засвідчує перебування в Португалії. З листопада 2023 року систематично застосовується прикордонна процедура	Так само, як і в статусі біженця	Процедура : заповнити форму (існує можливість у графі національність або походження обрати «невідомо»); збір біометричних даних; підтвердження заявки; право на використання будь-яких засобів

	<p>надання притулку. Особи, які звертаються за захистом у національних аеропортах, затримуються в центрах утримання і транзитних зонах. Існують значні проблеми із забезпеченням умов розміщення шукачів притулку на національній території, з різними варіантами (приймальні центри, гуртожитки, інші тимчасові рішення). Зростає кількість заяв про те, що шукачі притулку не отримують житло від національних органів влади.</p> <p>Співбесіда; переклад; безкоштовна правова допомога; тимчасова посвідка на проживання, дійсна протягом шести місяців після прийняття до другого етапу процедур; право на роботу і навчання; остаточне рішення з обґрунтуванням протягом шести-дев'яти місяців (на практиці це може зайняти більше часу); право на апеляцію</p>		<p>доказування, включаючи показання свідків; на час розгляду заявки - право на медичне обслуговування, пільги та соціальне забезпечення; заява може бути відхилена з приводу особливих причин національної безпеки, див. статтю 6 Закону про Тимчасовий Захист</p>
<p>Права після визнання</p>	<p>Посвідка на проживання з можливістю поновлення, дійсна протягом п'яти років; права, надані на тих же підставах, що й громадянам Португалії, включаючи право працювати, отримувати освіту, право на соціальне забезпечення, охорону здоров'я та допомогу в інтеграції</p>	<p>Посвідка на проживання з можливістю поновлення, дійсна протягом трьох років; права, надані на тих же підставах, що й громадянам Португалії, включаючи право працювати, отримувати освіту, право на соціальне забезпечення, охорону здоров'я та допомогу в інтеграції</p>	<p>Посвідка на проживання дійсна протягом одного року (обмежене право на поновлення); Ідентифікаційний Податковий Номер (NIF); Ідентифікаційний Номер Соціального Страхування (NISS); Номер користувача Національної Служби Здоров'я (SNS); право працювати; освіта; соціальна безпека; медична допомога. Станом на березень 2024 року термін дії</p>

			тимчасового захисту продовжено до 31 грудня 2024 року.
--	--	--	--

Більше інформації шукайте тут:

- Агентство з питань Інтеграції, Міграції та Притулку (AIMA), [веб-сторінка контактів](#), [Тимчасовий Захист](#), контакти: (+351) 217 115 000 /; geral@aima.gov.pt (в тому числі з питань міжнародного захисту); spnr@aima.gov.pt (з питань міжнародного захисту)
- Португальська Рада для Біженців, [основна веб-сторінка](#) (лише португальською мовою)
- е-портал Португальського Уряду, [Україна: Інформація та допомога доступна у Португалії](#)
- Міністерство Юстиції Португалії, [Прийом та Інтеграція Громадян України в Португалії](#)
- [Закон Португалії про притулок](#)
- [Закон Португалії про тимчасовий захист](#)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Звіт про осіб, які втікають від війни в Україні - Втікаючи від війни в Україні: Впровадження тимчасового захисту на місцевому рівні](#) (грудень 2023 року)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Звіт про осіб, які втікають від війни в Україні - Втікаючи від війни в Україні: Досвід переміщених осіб у ЄС](#)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Наслідки війни в Україні для ЄС у сфері фундаментальних прав людини](#)
- Агентство Європейського Союзу з фундаментальних прав людини, [Російська агресія проти України - Переміщені діти знаходять захист в ЄС - Бюлетень 3](#)
- Агентство Європейського Союзу з питань надання притулку, [надає тимчасовий захист переміщеним особам з України: Підсумки року](#) (березень 2023 р.)
- Агентство Європейського Союзу з питань надання притулку, [Хто є хто в міжнародному захисті. Огляд тимчасового захисту](#)
- Агентство Європейського Союзу з питань надання притулку (раніше EASO), [Настанова щодо умов прийому дітей без супроводу дорослих](#) (грудень 2018 р.)
- Європейська міграційна мережа (ЄММ), [Щорічний звіт про міграцію та притулок за 2022 рік](#) (липень 2023 року) (Розділ 2, Реагування на прибуття осіб, які втікають від війни в Україні)
- Європейська рада у справах біженців та вигнанців, [Реакція ЄС на переміщення з України: Рекомендації ECRE \(Європейської ради у справах біженців та вигнанців\)](#) (жовтень 2023 року)
- Європейська рада у справах біженців та вигнанців, [Інформаційний бюлетень, Заходи реагування на прибуття переміщених осіб, які втікають від війни в Україні](#) (березень 2023 року)
- Європейська Рада у Справах Біженців та Вигнанців, Інформаційна база даних про притулок (AIDA), звіт по [Португалії](#), додаток про Тимчасовий Захист
- HIAS & R2P: [«Мені сказали, що вони нічим не можуть мені допомогти...»: Ризики захисту, з якими стикаються неукраїнські шукачі притулку та біженці, які тікають з України до ЄС](#) (січень 2023 р.)
- Карітас Європа, [Прийом біженців з України в Європі та отримані уроки](#) (червень 2023 р.)
- Антидискримінаційний центр "Меморіал", [Становище українських дітей в країнах Європи після 24 лютого 2022 року](#)(червень 2023)
- KIND & Child Circle, [Інформація про дітей без супроводу дорослих, які втікають від війни в Україні](#)

3. ВИЗНАЧЕННЯ БЕЗГРОМАДЯНСТВА ТА СТАТУСУ ЗАХИСТУ

Для апатридів важливо визначити як право на міжнародний захист, так і їх статус особи без громадянства. Необхідно розглянути кожне прохання та визначити обидва статуси, щоб, у разі потреби у міжнародному захисті, людина могла його отримати, навіть будучи особою без громадянства. Визнання статусу особи без громадянства має проходити одночасно, або після визначення статусу біженця, належно враховуючи пріоритет прохання про притулок та принцип конфіденційності для

біженців в процедурі визнання особою без громадянства. Більше інформації шукайте тут: [Коротке зібрання інформації ЄМБ щодо визначення безгромадянства та захисту в Європі](#).

В Португалії наразі не існує спеціальної Процедури визнання статусу особи без громадянства (SDP) і статусу захисту осіб без громадянства. Закон не передбачає особливого статусу або будь-яких прав, які надаються особам без громадянства на підставі їх безгромадянства, проте медичне обслуговування надається кожному незалежно від місця проживання чи статусу документів (за умови низьких зборів), а дітям надається доступ до освіти. Особи, які мають посвідку на проживання на інших підставах або користуються міжнародним захистом, мають також доступ до інших прав. Особи без громадянства, які мають право на міжнародний захист, цим шляхом зможуть врегулювати своє перебування в Португалії. У серпні 2023 року Португалія прийняла [закон](#), який вводить поняття особи без громадянства і визнає, що люди, які вважаються особами без громадянства відповідно до Конвенції 1954 року, мають право на проїзний документ і статус безгромадянства, але має бути ухвалене подальше законодавство, яке передбачає створення SDP (Процедура визнання статусу особи без громадянства), гарантії для заявників, права, що надаються після визнання статусу особи без громадянства, та орган, відповідальний за розгляд заяв. Більше інформації шукайте тут: [ЄМБ Індекс Безгромадянства Португалії та оновлена інформація](#).

Особи без громадянства або особи під ризиком безгромадянства, які потребують захисту в Португалії, повинні якнайшвидше звернутися за юридичною консультацією (наприклад, до [Ради у справах біженців Португалії](#) та [Агентства з питань Інтеграції, Міграції та Притулку \(AIMA\)](#)).

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ДО ТРЕТІХ КРАЇН

Визнаним біженцям видається проїзний документ [за запитом](#), який дозволяє їм виїжджати за межі території Португалії. Це є компетенцією Агентства з питань Інтеграції, Міграції та Притулку (AIMA). Одержувачам додаткового та тимчасового захисту, які не можуть отримати національний паспорт, у тому числі особам без громадянства, за запитом може бути виданий португальський паспорт для іноземців, який також дозволяє їм виїжджати за межі території Португалії. Обидва запити можуть бути відхилені, якщо виникне загроза для національної безпеки чи громадського порядку. Інститут Реєстрів та Нотаріату (IRN) наразі має відповідні повноваження, але все ще незрозуміло, чи процедури запиту цих проїзних документів вже запроваджені та діють. Усі посвідки на тимчасове проживання [можуть бути скасовані](#), якщо власники посвідки відсутні на території Португалії протягом певного періоду часу.

5. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Щоб полегшити інтеграцію, Португалія створила [список можливостей працевлаштування](#) та систему підтримки людей, які втікають з України, у пошуку житла. Зацікавлені особи можуть також надіслати свої інтереси в роботі та резюме безпосередньо через цю [форму](#). По всій країні одержувачам тимчасового захисту пропонують безкоштовні заняття з португальської мови. Для додаткової інформації звертайтеся за електронною адресою job.ukraine@iefp.pt або + 351 21 580 34 70 (гаряча лінія українською мовою).

6. ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ ДОПОМАГАЮТЬ АПАТРИДАМ

Conselho Português para os Refugiados (CPR) https://cpr.pt/ +351 21 831 43 72 geral@cpr.pt	УВКБ ООН , представники якого звітують Регіональному Бюро для Європи Контактна форма: https://www.unhcr.org/contact-us.html
Агентство з питань Інтеграції, Міграції та Притулку (AIMA) https://sefforukraine.sef.pt/ Служба Допомоги Мігрантам та Телефонний Переклад українською мовою: 808 257 257 (для дзвінків зі стаціонарної мережі в Португалії) або	

+351 21 810 61 91 (з мобільних телефонів та з-закордону)
Будь-яку послугу потрібно бронювати заздалегідь, надіславши листа на електронну адресу stt@aima.gov.pt

Лондон, Велика Британія
Медіа: +44 7522 525673
info@statelessness.eu
www.statelessness.eu

Європейська мережа з питань безгромадянства є благодійною організацією, зареєстрованою в Англії. Реєстраційний номер благодійної організації: 1158414.

